অধ্যায় - ৫

নিয়োজনৰ সময় আৰু তাত নিৰ্বন্ধন

সাপ্তাহিক সময়। ১৯। (১) এই অধিনিয়মত স্পষ্ট ভাবে অন্যথা ব্যৱস্থা কৰা ব্যতিৰেকে, কোনো বাগিচাত কোনো প্ৰাপ্তবয়স্ক কৰ্মীয়ে সপ্তাহে [১] [আঠচল্লিশ ঘন্টাত] কৈ অধিক কাল আৰু কোনো কিশোৰ বা শিশুৱে সপ্তাহে [১] [সাতাইশ ঘন্টাত] কৈ অধিক কাল কাম কৰিব লগা নহব বা তেনে কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া নহব।

[২] [(২) যেতিয়া এজন প্ৰাপ্তবয়স্ক কৰ্মীয়ে কোনো বাগিচাত সাধাৰণ কৰ্মদিন গঠন কৰা ঘন্টা বোৰতকৈ অধিক কোনো দিনত অতিৰিক্ত সময় কাম কৰে বা কোনো সপ্তাহত আঠচল্লিশ ঘন্টাতকৈ অধিক কালৰ বাবে কাম কৰে, তেতিয়া তেওঁ এনে অতিৰিক্ত সময়ৰ কামৰ সম্পৰ্কত সাধাৰণ মজুৰিতকৈ দুগুণ হাৰত পাবলৈ হকদাৰ হব ঃ

পৰন্তু কোনো কৰ্মীকে কোনো দিনত ন ঘন্টাতকৈ অধিক বা কোনো সপ্তাহত চৌবন ঘন্টাতকৈ অধিক কালৰ বাবে কাম কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া নহব।

(৩) কোনো বন্ধ অবকাশ বা বিশ্ৰামৰ দিনত বাগিচাত কৰা কোনো কামৰ বাবে এজন কৰ্মীয়ে অতিৰিক্ত কামৰ ক্ষেত্ৰত দিয়াৰ দৰে সাধাৰণ মজুৰিৰ দুগুণ হাৰত পাবলৈ হকদাৰ হব।]

সাপ্তাহিক অবকাশ। ২০। (১) ৰাজ্য চৰকাৰে এই মৰ্মে প্ৰণয়ন কৰা নিয়মাবলীৰ দ্বাৰা —

(ক) সাত দিনৰ প্ৰত্যেক কালছোৱাৰ কাৰণে এটা বিশ্ৰামৰ দিনৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে, যিটো সকলো কৰ্মীক মঞ্জুৰ কৰা হব ;

[৩] [(খ) কি চৰ্ত্তাৱলী সাপেক্ষে আৰু কি পৰিস্থিতিত এজন প্ৰাপ্তবয়স্ক কৰ্মীক অতিৰিক্ত সময়ৰ বাবে কাম কৰাৰ বাবে অপেক্ষা কৰিব বা কাম কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া হব, উপবন্ধ কৰিব পাৰে।]

(২) উপধাৰা (১) ৰ (ক) খণ্ডত কোনো কথা অন্তৰ্বিষ্ট সত্বেও যেতিয়া এজন কৰ্মীয়ে, বাগিচাত বন্ধ অবকাশৰ দিন নোহোৱা কোনো বিশ্ৰামৰ দিনত কাম কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, তেতিয়া এই ধাৰাত থকা কোনো কথাই তেওঁক তেনে কৰাত বাধা নিদিয়ে ঃ

পৰন্তু তেনে কৰোতে যাতে এজন কৰ্মীয়ে এটা সম্পূৰ্ণ অবকাশৰ দিন মাজত নোহোৱাকৈ একেৰাহে দহ দিনৰ অধিক কাল কাম নকৰে।

১। বাগিচা শ্ৰম (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৮১ৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠাপিত।
২। একে অধিনিয়মৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।
৩। একে অধিনিয়মৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠাপিত।

স্পষ্টীকৰণ - ১। যি ক্ষেত্ৰত কোনো দিনত প্ৰচণ্ড বতাহ, জুই, বৰষুণ বা আন প্ৰাকৃতিক কাৰণত এজন কৰ্মী কোনো বাগিচাত কাম কৰাৰ পৰা বাধাপ্ৰাপ্ত হয়, তেনে ক্ষেত্ৰত তেওঁ তেনে ইচ্ছা কৰিলে সেই দিনটো উপধাৰা (১) ৰ অৰ্থৰ ভিতৰত প্ৰাসঙ্গিক সাত দিন কালৰ তেওঁৰ বিশ্ৰামৰ দিন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

স্পষ্টীকৰণ - ২। ছুটীত অতিবাহিত হোৱা কোনো দিন অন্তৰ্ভুক্ত কৰি যি কৰ্মীৰ নিয়োজনৰ মুঠ কালছোৱা ছয় দিনৰ কম হয়, এই ধাৰাত অন্তৰ্বিষ্ট কোনো কথাই তেনে কোনো কৰ্মীৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহব ।

বিশ্ৰামৰ বাবে দৈনিক বিৰতি ।

২১। প্ৰত্যেক দিনৰ কামৰ কালছোৱা এনেদৰে স্থিৰ কৰা হব, যে কোনো কালছোৱা পাঁচ ঘন্টাৰ অধিক নহব আৰু কোনো কৰ্মীয়ে অন্ততঃ আধা ঘন্টাৰ বাবে বিশ্ৰামৰ বিৰতি লোৱাৰ পূৰ্বে পাঁচ ঘন্টাৰ অধিক সময়ৰ বাবে কাম নকৰিব।

বিস্তৃতি ।

২২। কোনো বাগিচাত এজন প্ৰাপ্তবয়স্ক কৰ্মীৰ কামৰ সময়ৰ এনেদৰে ব্যৱস্থিত কৰা হব যে ধাৰা [1] [২১]ৰ অধীনত বিশ্ৰামৰ বাবে তেওঁৰ বিৰতি অন্তৰ্ভূক্ত কৰি ই কোনো দিনত কামৰ বাবে অপেক্ষা কৰা সময়খিনি ধৰি বাৰ ঘন্টাধিক কাললৈ বিস্তৃত নহব।

কামৰ কালছোৱাৰ সূচনা ।

২৩। (১) প্ৰত্যেক বাগিচাত প্ৰতি দিনে কৰ্মীসকলে কাম কৰিবলগীয়া কালছোৱা স্পষ্ট ভাবে দেখুৱাই কামৰ কালবোৰৰ এখন সূচনা বিহিত কৰা মতে এনে প্ৰপত্ৰত আৰু এনে ৰীতিৰে প্ৰকাশ কৰিব আৰু শুদ্ধভাৱে ৰাখিব লাগিব।

(২) এই অধিনিয়মত অন্তৰ্বিষ্ট অন্যান্য উপবন্ধবোৰ সাপেক্ষে বাগিচাখনত প্ৰকাশ কৰা কামৰ কালছোৱাৰ সূচনাৰ ব্যতিৰেকে কোনো কৰ্মীকে অন্যথা কাম কৰিবলৈ অপেক্ষা কৰিব নোৱাৰিব বা অনুমতি দিয়া নহব।

(৩) কোনো দিনত এজন কৰ্মীয়ে যদি কাম আৰম্ভ হোৱাৰ বাবে ধাৰ্য্য কৰা সময়ৰ আধা ঘন্টাতকৈ অধিক পিচত কামৰ কাৰণে উপস্থিত হয়, তেন্তে নিয়োজকে তেওঁক সেই দিনটোৰ কাৰণে কামত নিয়োজিত কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিব পাৰে।

২৪। [2] × × × ×

নাৰী আৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ বাবে নিশাৰ কাম ।

২৫। ৰাজ্য চৰকাৰৰ অনুমতি ব্যতিৰেকে কোনো নাৰী বা শিশু কৰ্মী কোনো বাগিচাত পুৱা ৬ টা আৰু গধুলি ৭ টাৰ মাজৰ সময় ছোৱাৰ বাহিৰে অন্যথা নিয়োজিত নহব ঃ

১। ১৯৫৩ চনৰ ৪২ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৪ আৰু অনুসূচী IIIৰ দ্বাৰা ১৯ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।
২। ১৯৮৬ চনৰ ৬১ নং অধিনিয়মৰ দ্বাৰা ধাৰা ২৪ লোপ কৰা হৈছে।

পৰন্তু এই ধাৰাৰ একোৱেই কোনো বাগিচাত এনেদৰে নিয়োজিত হোৱা ধাই বা নার্চৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য হোৱা বুলি বিবেচিত নহব।

অপ্ৰাপ্তবয়স্ক শ্ৰমিক বিনাকে প্ৰতীক লৈ থাকিব।

২৬। [১] × × × কোনো শিশুক আৰু কোনো কিশোৰক কোনো বাগিচাত কাম কৰিবলৈ অপেক্ষিত নকৰিব বা অনুমতি দিব নোৱাৰিব যদিহে--

(ক) তেওঁৰ সম্পৰ্কে ২৭ ধাৰাৰ অধীনত মঞ্জুৰ কৰা এখন যোগ্যতাৰ প্ৰমান পত্ৰ নিয়োজকৰ অভিৰক্ষাত নাথাকে, আৰু

(খ) এনে শিশু বা কিশোৰে তেওঁ কামত থকা সময়ত এনে প্ৰমাণ পত্ৰৰ প্ৰতি নিৰ্দেশ কৰা এটা প্ৰতীক লৈ নুফুৰে।

যোগ্যতাৰ প্ৰমাণ পত্ৰ।

২৭। (১) প্ৰমাণ কৰ্ত্তা শল্য চিকিৎসকে কোনো তৰুণ ব্যক্তি বা তেওঁৰ পিতৃ-মাতৃ বা অভিভাৱকৰ আবেদন ক্ৰমে, যাৰ লগত নিয়োজকৰ দ্বাৰা বা তেওঁৰ হকে অন্য ব্যক্তিৰ দ্বাৰা স্বাক্ষৰিত এই বিষয়ৰ দস্তাবেজ থাকে, যে যদি এনে ব্যক্তি কামৰ কাৰণে যোগ্য প্ৰমাণিত হয় সেই বাগিচাত নিয়োজিত কৰা হব বা কাম কৰিবলৈ ইচ্ছুক কোনো নব যুবকৰ প্ৰতি নিৰ্দ্দেশেৰে নিয়োজকে বা তেওঁৰ হকে, আন কোনো ব্যক্তিৰ আবেদন ক্ৰমে এনে ব্যক্তিক পৰীক্ষা কৰিব আৰু এজন শিশু বা কিশোৰ হিচাপে তেওঁৰ কামৰ বাবে যোগ্যতা নিশ্চিত কৰিব।

(২) এই ধাৰাৰ অধীনত মঞ্জুৰ কৰা যোগ্যতাৰ প্ৰমাণ পত্ৰ ইয়াৰ তাৰিখৰ পৰা বাৰ মাহৰ কালছোৱাৰ বাবে বিধিমান্য হব, কিন্তু এইখন নবীকৃত কৰিব পাৰিব।

(৩) এই ধাৰাৰ অধীনত মঞ্জুৰ কৰা প্ৰমাণ পত্ৰৰ কাৰণে প্ৰদেয় কোনো মাচুল নিয়োজকৰ দ্বাৰা দিয়া হব আৰু তৰুণ ব্যক্তিজন, তেওঁৰ পিতৃ-মাতৃ বা অভিভাৱকৰ পৰা আদায় যোগ্য নহব।

স্বাস্থ্য পৰীক্ষা অপেক্ষিত কৰাৰ ক্ষমতা।

২৮। কোনো পৰিদৰ্শকে যদি তেওঁ তেনে কৰাটো আৱশ্যকীয় বুলি ভাবে, তেন্তে বাগিচাত নিয়োজিত কোনো তৰুণ ব্যক্তিক প্ৰমাণ কৰ্ত্তা শল্য চিকিৎসকৰ দ্বাৰা পৰীক্ষা কৰাব পাৰে।

১। ১৯৮৬ চনৰ ৬১ নং অধিনিয়মৰ দ্বাৰা "বাৰ বছৰ পূৰ্ণ নোহোৱা" শব্দাবলী লোপ কৰা হৈছে।

অধ্যায় - ৬

মজুৰিসহ ছুটী

এই অধ্যায়ৰ প্ৰয়োগ।

২৯। (১) এই ধাৰাৰ উপবন্ধ সমূহ আন কোনো বিধি বা কোনো অধিনিৰ্ণয়, চুক্তি বা সেৱা - সংবিদাৰ নিবন্ধন সমূহৰ অধীনত এজন কৰ্মী হকদাৰ হোৱা কোনো স্বত্বৰ ওপৰত প্ৰতিকূল প্ৰভাৱ পেলাই প্ৰৱৰ্ত্তিত নহব ঃ

পৰন্তু যি ক্ষেত্ৰত এনে অধিনিৰ্ণয়, চুক্তি বা সেৱা-সংবিদাত এই অধ্যায়ত উপবন্ধিত কৰাতকৈ মজুৰিসহ এটা দীৰ্ঘতৰ ছুটীৰ উপবন্ধ কৰা আছে তেনেক্ষেত্ৰত কৰ্মীজনে কেৱল এনে দীৰ্ঘতৰ ছুটীৰ বাবে হকদাৰ হব।

স্পষ্টীকৰণ - এই অধ্যায়ৰ উদ্দেশ্যে ধাৰা ৩০ ত উপবন্ধিতৰ ব্যতিৰেকে ছুটীয়ে সাপ্তাহিক অবকাশৰ দিন বা উৎসৱৰ বা আন সদৃশ কাৰণত অবকাশৰ দিন অন্তৰ্ভুক্ত নকৰে।

মজুৰি সহ বাৰ্ষিক ছুটী।

৩০। (১) প্ৰত্যেক কৰ্মীক নিম্নলিখিত হাৰত সংগণিত সংখ্যাৰ দিনৰ বাবে মজুৰিসহ ছুটী মঞ্জুৰ কৰা হব ....

(ক) প্ৰাপ্ত বয়স্ক হলে, তেওঁ প্ৰত্যেক বিশ দিন কাম কৰাৰ কাৰণে এদিনৰ, আৰু

(খ) তৰুণ ব্যক্তি হলে তেওঁ প্ৰত্যেক পোন্ধৰ দিন কাম কৰাৰ কাৰণে এদিনৰ।

১ xxx

২ [স্পষ্টীকৰণ - ১ এই উপধাৰাৰ অধীনত ছুটী সংগণনা কৰাৰ উদ্দেশ্যে—

(ক) যি দিনত কোনো কাম কৰা নহয় বা আধা দিনতকৈ কম কাম সম্পাদন কৰা হয় তেনে দিন গণনা নকৰিব, আৰু

(খ) যি দিনত আধা দিনৰ বা আধা দিনতকৈ বেছি কাম সম্পাদন কৰা হয়, তেনে দিন এটা দিন বুলি গণনা কৰিব।]

৩ [স্পষ্টীকৰণ - ২-এই উপধাৰাৰ অধীনত গ্ৰাহ্য ছুটীত সকলো অবকাশ দিন সন্মিলিত নহব যি ছুটীৰ কালছোৱাৰ ভিতৰত বা ছুটীৰ কালছোৱাৰ আৰম্ভ বা শেষতে পৰক।]

১। বাগিচা শ্ৰম (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৮১ৰ ধাৰা ১১ ৰ দ্বাৰা পৰন্তুক লোপ কৰা হৈছে।
২। বাগিচা শ্ৰম (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৮১ৰ দ্বাৰা সংখ্যাঙ্কিত।
৩। একে অধিনিয়মৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

(২) যদি কোনো কৰ্মীয়ে বাৰ মাহৰ কোনো এটা কালছোৱাত উপধাৰা (১)ৰ অধীনত তেওঁক মঞ্জুৰ কৰা সম্পূৰ্ণ ছুটী নলয়, তেন্তে তেওঁ নোলোৱা ছুটী সেই উপধাৰাৰ অধীনত পৰৱৰ্ত্তী বাৰ মাহৰ কালছোৱাত তেওঁক মঞ্জুৰ কৰিবলগীয়া ছুটীৰ লগতে সংযোগ কৰা হব।

(৩) কোনো কৰ্মীয়ে, তেওঁৰ প্ৰাপ্য হোৱা অৰ্জিত ছুটী ত্ৰিশ দিন হলে, এই ধাৰাৰ অধীনত কোনো ছুটী অৰ্জন কৰিবলৈ এৰিব।

[1] [(৪) যদি নিয়োজকে, কোনো কৰ্মীৰ নিয়োজনৰ, যি এই ধাৰাৰ অধীনত ছুটীৰ বাবে হকদাৰ হৈছে, তেওঁ সম্পূৰ্ণ ছুটী লোৱাৰ আগতে সমাপ্তি ঘটায়, তেওঁ নোলোৱা ছুটীৰ সম্পৰ্কত নিয়োজকে ধাৰা ৩১ৰ অধীনত তেওঁক প্ৰদেয় টকা দিব লাগিব, আৰু এনে সমাপ্তিৰ পিচত দ্বিতীয় কামৰ দিনটো অতিবাহিত হোৱাৰ পূৰ্বে এনে আদায় দিব লাগিব।]

ছুটীৰ কালছোৱাত মজুৰি।

৩১। [2] [(১) ধাৰা ৩০ৰ অধীনত কোনো কৰ্মীক মঞ্জুৰ কৰা ছুটীৰ কাৰণে তেওঁক—

(ক) যদি সম্পূৰ্ণ ৰূপে এটা সময়ৰ হাৰৰ ভিত্তিত, কোনো বিধি বা কোনো অধিনিৰ্ণয়, চুক্তি বা সেৱা-সংবিদাৰ নিবন্ধনৰ অধীনত এনে ছুটীৰ প্ৰাৰম্ভৰ অব্যবহিত পূৰ্বে তেওঁক প্ৰদেয় দৈনিক মজুৰিৰ সমান হাৰত নিয়োগ কৰা হয়, আৰু

(খ) অন্যক্ষেত্ৰত, তেওঁক পূৰ্ববৰ্ত্তী বাৰটা পঞ্জিকা মাহৰ ক্ষেত্ৰত আংশিকভাৱে সময়ৰ হাৰ ভিত্তিত আৰু আংশিকভাৱে কামৰ হাৰৰ ভিত্তিত প্ৰদান কৰা হয় তেনে ক্ষেত্ৰ বিলাক অন্তৰ্ভুক্ত কৰি পূৰ্ববৰ্ত্তী বাৰ মাহত সংগণনা কৰি দৈনিক গড় মজুৰিৰ হাৰত, দিব লাগিব।

স্পষ্টীকৰণ - উপধাৰা (১)ৰ (খ) খণ্ডৰ উদ্দেশ্যে, কোনো অতিৰিক্ত সময়ৰ উপাৰ্জন বা বোনাচ যদি থাকে তাক বাদ দি কিন্তু মৰগীয়া ভাতা অন্তৰ্ভুক্ত কৰি, পূৰ্ববৰ্ত্তী বাৰটা পঞ্জিকা মাহৰ ভিতৰত তেওঁৰ মুঠ সম্পূৰ্ণ সময়ৰ উপাৰ্জনৰ ভিত্তিত দৈনিক গড় মজুৰি গণনা কৰা হব।

(১ক) উপধাৰা (১) ত বিনিৰ্দ্দিষ্ট হাৰত ছুটীৰ কালছোৱাৰ মজুৰিৰ উপৰিও কোনো কৰ্মীক খাদ্যৰ নগদ মূল্য আৰু আন সুবিধাসমূহ, যদি থাকে, যিবিলাক নিয়োজকে তেওঁক দৈনিক মজুৰিৰ উপৰি মঞ্জুৰ কৰে প্ৰদান কৰিব যদিহে ছুটীৰ কালছোৱাত, এই সুবিধাসমূহ অপ্ৰচলিত হৈ নাযায়।]

(২) ধাৰা ৩০ৰ অধীনত যি কৰ্মীক এজন প্ৰাপ্তবয়স্কৰ ক্ষেত্ৰত চাৰিদিন আৰু তৰুণ ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত পাঁচদিনৰ [3][কম নোহোৱা কালছোৱা]ৰ বাবে ছুটী মঞ্জুৰ কৰা হয় তেওঁৰ ছুটী আৰম্ভ হোৱাৰ পূৰ্বে ছুটী মঞ্জুৰ কৰা কালছোৱাৰ কাৰণে তেওঁক মজুৰি দিব লাগিব।

১। ১৯৬০ চনৰ ৩৪ নং অধিনিয়মৰ ৬ ধাৰাৰ দ্বাৰা অন্তৰ্স্থাপিত (২১-১১-১৯৬০ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)
২। ১৯৬০ চনৰ ৩৪ নং অধিনিয়মৰ ৭ ধাৰাৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠাপিত (২১-১১-১৯৬০ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)
৩। ১৯৫৩ চনৰ ৪২ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৪ অনুসূচী IIIৰ দ্বাৰা "কম নোহোৱা কোনো কালৰ" বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

ৰুগ্নতা আৰু প্ৰসূতিৰ সুবিধা সমূহ।

[1] ৩২। (১) এই মৰ্মে প্ৰণয়ন কৰা নিয়মাবলী সাপেক্ষে প্ৰত্যেক কৰ্মীয়ে তেওঁৰ নিয়োজকৰ পৰা ---

(ক) অৰ্হতাসম্পন্ন চিকিৎসা ব্যবসায়ীয়ে প্ৰমাণ পত্ৰ দিয়া ৰোগৰ ক্ষেত্ৰত ৰুগ্নতা ভাত্তা; আৰু

(খ) যদি এগৰাকী নাৰী হয়, তেন্তে প্ৰসৱ অৱস্থা বা প্ৰত্যাশিত প্ৰসৱ অৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰসূতি ভাত্তা,

বিহিত কৰা এনে হাৰত এনে কালছোৱাৰ বাবে আৰু এনে বিৰতিত পাবলৈ হকদাৰ হব।

(২) ৰাজ্য চৰকাৰে ৰুগ্নতা বা প্ৰসূতি ভাত্তা প্ৰদান বিনিয়মিত কৰিবলৈ নিয়মাবলী প্ৰণয়ন কৰিব পাৰে আৰু এনে কোনো নিয়মাবলীয়ে কেনে পৰিস্থিতিত এনে ভাত্তা দেয় নহয় বা দেয় হবলৈ এৰিব সেই পৰিস্থিতি বিলাক বিনিৰ্দিষ্ট কৰিব পাৰে আৰু এই ধাৰাৰ অধীনত কোনো নিয়ম প্ৰণয়ন কৰোতে, কোনো বাগিচাত নিয়োজকে ব্যবস্থা কৰা চিকিৎসা সম্বন্ধীয় সুবিধা বিলাকৰ প্ৰতি ৰাজ্য চৰকাৰে যথাযথঃ লক্ষ্য ৰাখিব।

[2] [অধ্যায় - ৬ক

দুৰ্ঘটনা সমূহ

দুৰ্ঘটনাৰ সূচনা।

৩২ক। যিক্ষেত্ৰত কোনো বাগিচাত এনে দুৰ্ঘটনা ঘটে যত কোনো কৰ্মীৰ মৃত্যু হৈ যায় বা যাৰ দ্বাৰা কোনো শাৰীৰিক ক্ষতি হয় যি কাৰণত ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰ্মীজন দুৰ্ঘটনা হোৱাৰ অব্যৱহিত পিচৰ আঠচল্লিশ ঘন্টা বা ততোধিক কালছোৱাৰ কাৰণে কাম কৰিব নোৱাৰে বা যিটো এনে প্ৰকৃতিৰ যিটো এই নিমিত্তে বিহিত কৰিব পাৰিব তেনেক্ষেত্ৰত তাৰ নিয়োজকে ইয়াৰ সূচনা এনে প্ৰাধিকাৰী সমূহক বিহিত কৰা এনে প্ৰপত্ৰত আৰু এনে সময়ৰ ভিতৰত প্ৰেৰণ কৰিব।

দুৰ্ঘটনা সমূহৰ পঞ্জী।

৩২খ। নিয়োজকে বাগিচাত ঘটা সকলো দুৰ্ঘটনাৰ এটা পঞ্জী বিহিত কৰা এনে প্ৰপত্ৰত আৰু ৰীতিৰে ৰাখিব।]

১। ধাৰা ১ (৩)ত উল্লিখিত কোনো ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠানবোৰ সম্পৰ্কে সেই ৰাজ্যত প্ৰসূতি প্ৰসুবিধা অধিনিয়ম, ১৯৬১ৰ বলবৎ কৰণত ধাৰা ৩২ নিম্নোক্ত ধৰণে সংশোধিত হব ঃ

(ক) (১) উপধাৰাৰ "ৰোগৰ ক্ষেত্ৰত" শব্দ সমূহৰ পূৰ্বৰ শব্দ আৰু বন্ধনী (ক) ' 'ৰুগ্নতা ভাত্তা" শব্দ সমূহৰ পিছৰ " আৰু " শব্দ আৰু দফা (খ) বাদ দিয়া হৈছে।

(খ) উপধাৰা (২)ত শব্দ সমূহ " বা প্ৰসূতি" বাদ দিয়া হৈছে।

২। বাগিচা শ্ৰম (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৮১ৰ ধাৰা ১২ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

অধ্যায় - ৭

দণ্ড আৰু প্ৰক্ৰিয়া

বাধাদান।

৩৩। (১) যিয়েই এই অধিনিয়মৰ অধীনত কোনো পৰিদৰ্শকক তেওঁৰ কৰ্ত্তব্য সম্পাদন কৰাত বাধা দিয়ে বা কোনো বাগিচা সম্পৰ্কে এই অধিনিয়মৰ অধীনত বা এই অধিনিয়মৰ দ্বাৰা প্ৰাধিকৃত কোনো পৰিদৰ্শন, পৰীক্ষা বা অনুসন্ধান কৰাত পৰিদৰ্শক জনক যুক্তিসঙ্গত সুবিধা দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰে বা ইচ্ছাকৃত ভাৱে অৱহেলা কৰে, তেওঁ তিনি মাহলৈকে বিস্তৃত হব পৰা মিয়াদৰ বাবে কাৰাবাসৰে বা পাচঁশ টকালৈকে বিস্তৃত হব পৰা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডনীয় হব।

(২) যিয়েই পৰিদৰ্শকৰ অভিযাচন ক্ৰমে এই অধিনিয়মানুসাৰে ৰখা কোনো পঞ্জী বা আন দস্তাবেজ উপস্থাপন কৰিবলৈ ইচ্ছাকৃত ভাৱে অস্বীকাৰ কৰে বা এই অধিনিয়মৰ অধীনত তেওঁৰ কৰ্ত্তব্যানুসাৰে কাম কৰা কোনো পৰিদৰ্শকৰ সন্মুখত হাজিৰ হোৱাত আৰু পৰিদৰ্শকৰ দ্বাৰা কোনো ব্যক্তিক পৰীক্ষা কৰাত বাধা দিয়ে বা বাধা দিবলৈ চেষ্টা কৰে, বা এনে কোনো কাম কৰে, যিটোৱে কোনো ব্যক্তিক বাধা দিব পৰাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি তেওঁৰ বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থাকে, তেওঁ তিনি মাহলৈ বিস্তৃত হব পৰা মিয়াদৰ বাবে কাৰাবাসৰে বা পাচঁশ টকালৈকে বিস্তৃত হবপৰা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডনীয় হব।

যোগ্যতাৰ মিছা প্ৰমাণ পত্ৰ ব্যবহাৰ।

৩৪। যিয়েই জানি শুনি ২৭ ধাৰাৰ অধীনত আন এজনক মঞ্জুৰ কৰা এখন প্ৰমাণ পত্ৰ, সেই ধাৰাৰ অধীনত তেওঁ নিজক মঞ্জুৰ কৰা প্ৰমাণপত্ৰ হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰে, বা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে বা তেওঁ নিজক মঞ্জুৰ কৰা এখন যোগ্যতাৰ প্ৰমাণ পত্ৰ জানি শুনি আন এজন ব্যক্তিৰ দ্বাৰা ব্যৱহৃত হবলৈ অনুমতি দিয়ে বা ব্যৱহৃত হবলৈ চেষ্টা কৰাত অনুমতি দিয়ে, তেওঁ এমাহলৈ বিস্তৃত হব পৰা কাৰবাসৰে বা পঞ্চাশ টকালৈকে বিস্তৃত হব পৰা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডনীয় হব।

শ্ৰমিকৰ নিয়োজন সম্পৰ্কে উপবন্ধ সমূহৰ উলঙ্ঘন।

৩৫। যিয়েই এই অধিনিয়মৰ দ্বাৰা বা এই অধিনিয়মৰ অধীনত অন্যথা অনুমতি প্ৰাপ্ত ব্যতিৰেকে বাগিচাত ব্যক্তিসমূহৰ নিয়োগ নিষেধ কৰা, নিয়ন্ত্ৰিত কৰা বা বিনিয়মিত কৰা এই অধিনিয়মৰ কোনো উপবন্ধ বা তাৰ অধীনত প্ৰণীত কোনো নিয়ম উলঙ্ঘন কৰে, তেওঁ তিনি মাহলৈ বিস্তৃত হব পৰা মিয়াদৰ বাবে কাৰাবাসৰে বা পাচঁশ টকালৈকে বিস্তৃত হব পৰা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডনীয় হব।

আন অপৰাধ সমূহ।

৩৬। যিয়েই এই অধিনিয়মৰ কোনো উপবন্ধ বা তাৰ অধীনত প্ৰণীত কোনো নিয়ম উলঙ্ঘন কৰে, যাৰ কাৰণে এই অধিনিয়মৰ দ্বাৰা বা অধীনত আন ঠাইত আন কোনো দণ্ডৰ উপবন্ধ কৰা হোৱা নাই, তেওঁ তিনি মাহলৈ বিস্তৃত হব পৰা মিয়াদৰ বাবে কাৰাবাসৰে বা পাচঁশ টকা লৈকে বিস্তৃত হব পৰা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডনীয় হব।

পূৰ্বে দোষী সাব্যস্ত হোবাৰ পিচত বৰ্দ্ধিত দণ্ড।

৩৭। এই অধিনিয়মৰ অধীনত দণ্ডনীয় কোনো অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত হোবা কোনো ব্যক্তিয়ে, যদি সেই একেই উপবন্ধৰ এটা উলঙ্ঘন জড়িত এটা অপৰাধত পুনৰ দোষী হয়, তেওঁ পৰৱৰ্তী দোষী সাব্যস্তকৰণত ছয় মাহলৈ বিস্তৃত হব পৰা কাৰাবাসৰে বা এহেজাৰ টকালৈকে বিস্তৃত হব পৰা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডনীয় হব ঃ

পৰন্তু এই ধাৰাৰ উদ্দেশ্যে, যি অপৰাধটোৰ বাবে দণ্ড বিহা হৈছে, সেই অপৰাধ সংঘটনৰ দুবছৰতকৈ অধিক পূৰ্বে কৰা কোনো দোষী সাব্যস্ত কৰণৰ সংজ্ঞান নলব।

ন্যায়ালয়ৰ আদেশ দিয়াৰ ক্ষমতা।

[1][৩৭ক। (১) যি ক্ষেত্ৰত কোনো নিয়োজক ধাৰা ৩৬ৰ অধীনত কোনো অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত হয়, আৰু ন্যায়ালয়ে কোনো দণ্ড দিয়াৰ উপৰিও, আদেশৰ দ্বাৰা লিখিত ভাবে আদেশত বিনিৰ্দ্দিষ্ট কৰা এনে কালছোৱাৰ ভিতৰত (যিটো ন্যায়ালয়ে উপযুক্ত বুলি ভাবিলে আৰু এই নিমিত্তে নিয়োজকৰ আবেদন ক্ৰমে, বঢ়াই দিব পাৰে) অপৰাধটো সংঘটিত কৰা বিষয়টোৰ প্ৰতিকাৰৰ বাবে বিনিৰ্দ্দিষ্ট এনে ব্যৱস্থা সমূহ গ্ৰহণ কৰিবলৈ অপেক্ষা কৰিব পাৰিব।

(২) যি ক্ষেত্ৰত উপধাৰা (১)ৰ অধীনত এটা আদেশ দিয়া হৈছে, তাত নিয়োজকে ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা বিনিৰ্দ্দিষ্ট, যথাস্থিতি, কালছোৱা বা বঢ়াই দিয়া কালছোৱাৰ ভিতৰত অপৰাধটো কৰি থকাৰ কাৰণত এই অধিনিয়মৰ অধীনত দায়ী নহব,

কিন্তু যদি এনে কালছোৱা বা বঢ়াই দিয়া কালছোৱাৰ সমাপ্তিত ন্যায়ালয়ৰ আদেশ সম্পূৰ্ণৰূপে অনুপালন কৰা নাই, নিয়োজকে অতিৰিক্ত অপৰাধ সংঘটিত কৰা বুলি গণ্য কৰা হব আৰু তেওঁ দোষী সাব্যস্ত কৰণত ছয় মাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তৃত হব পৰা কাৰাবাসৰে আৰু এনে সমাপ্তিৰ পিছত প্ৰতিদিনৰ বাবে তিনি শ টকা পৰ্য্যন্ত বিস্তৃত হব পৰা জৰিমনাৰে দণ্ডনীয় হব।]

কিছুমান ক্ষেত্ৰত দায়িত্বৰ পৰা নিয়োজকৰ অব্যাহতি।

৩৮। যেতিয়া এই অধিনিয়মৰ অধীনত এটা অপৰাধত দোষাৰোপিত এজন নিয়োজকে আন এজন ব্যক্তি প্ৰকৃততে অপৰাধী বুলি অভিকথিত কৰে তেওঁ তেনে কৰাৰ অভিপ্ৰায়ৰ বিষয়ে অভিযোক্তাক স্পষ্ট তিনি দিনৰ লিখিত সূচনা দিয়াৰ পিচত এই মৰ্মে কৰা অভিযোগত গোচৰটো শুনানিৰ কাৰণে ধাৰ্য্য কৰা দিনত সেই আন ব্যক্তিজনক ন্যায়ালয়ৰ সম্মুখলৈ আনিবলৈ হকদাৰ হব, আৰু যদি অপৰাধটোৰ সংঘটন প্ৰমাণ কৰাৰ পিচত নিয়োজকে ন্যায়ালয়ৰ সন্তুষ্টি মতে প্ৰমাণ কৰে যে, --

(ক) তেওঁ এই অধিনিয়মৰ সু-সঙ্গত উপবন্ধ বিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰাত যথাযথ তৎপৰতা প্ৰয়োগ কৰিছে ; আৰু

(খ) তেওঁৰ জ্ঞান, সন্মতি বা মৌন সন্মতি নোহোৱাকৈ প্ৰশ্নাধীন অপৰাধটো আন ব্যক্তিজনে সংঘটিত কৰিছে ;

১। বাগিচা শ্ৰম (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৮১ৰ ধাৰা ১৩ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

তেন্তে সেই আন ব্যক্তিজনক অপৰাধটোৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হব আৰু সেই একেই দণ্ডৰ বাবে দায়ী হব, যেন--

তেওঁ নিয়োজকহে আৰু নিয়োজকজনে খালাচ পাব ঃ
পৰন্তু--

(ক) নিয়োজকজনক শপত লোৱাই পৰীক্ষা কৰিব পাৰিব আৰু তেওঁৰ আৰু তেওঁৰ সমৰ্থনত তেওঁ মতা কোনো সাক্ষীৰ সাক্ষ্য তেওঁ প্ৰকৃত দোষী বুলি দোষাৰোপ কৰা ব্যক্তিজনৰ হৈ আৰু অভিযোক্তাৰ দ্বাৰা কৰা জেৰাৰ অধীন হব, আৰু

(খ) যদি, যথাযথ তৎপৰতা সত্বেও প্ৰকৃত দোষী বুলি অভিকথিত কৰা ব্যক্তিজনক গোচৰটো শুনানিৰ বাবে নিয়ত কৰা দিনত ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখলৈ আনিব পৰা নাযায়, ন্যায়ালয়ে সময়ে সময়ে তাৰ শুনানি স্থগিত ৰাখিব, যাতে এনে স্থগিতকৰণৰ মুঠ কালছোৱা তিনি মাহৰ অধিক নহয় আৰু যদি উক্ত কালছোৱাৰ অন্তত প্ৰকৃত অপৰাধী বুলি অভিকথিত কৰা ব্যক্তিজনক ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখলৈ আনিব পৰা নাযায়, ন্যায়ালয়ে নিয়োজকৰ বিপক্ষে গোচৰটো শুনিবলৈ অগ্ৰসৰ হব।

অপৰাধ বিলাকৰ সংজ্ঞান।

৩৯। কেৱল মুখ্য পৰিদৰ্শকৰ গোচৰ ক্ৰমে বা মুখ্য পৰিদৰ্শকৰ পূৰ্ববৰ্তী লিখিত সংমোদন ব্যতিৰেকে কোনো ন্যায়ালয়ে এই অধিনিয়মৰ অধীনত কোনো অপৰাধৰ সংজ্ঞান নলব আৰু প্ৰেচিডেন্সী দণ্ডাধীশ বা দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ দণ্ডাধীশৰ নিম্নতৰ কোনো ন্যায়ালয়ে এই অধিনিয়মৰ অধীনত দণ্ডনীয় কোনো অপৰাধৰ বিচাৰ নকৰিব।

অভিযোজনৰ পৰিসীমা।

৪০। কোনো ন্যায়ালয়ে এই অধিনিয়মৰ অধীনত দণ্ডনীয় কোনো অপৰাধৰ সংজ্ঞান নলব যদিহে অভিকথিত অপৰাধটোৰ বিষয়ে এজন পৰিদৰ্শক জ্ঞাত হোৱা তাৰিখৰ পৰা তিনি মাহৰ ভিতৰত তাৰ গোচৰ দিয়া নহয় ঃ

পৰন্তু যেতিয়া অপৰাধটো কোনো পৰিদৰ্শকৰ লিখিত আদেশ অমান্য কৰণেৰে গঠিত হয়, অপৰাধটো সংঘটিত কৰা বুলি অভিকথিত তাৰিখৰ পৰা ছয় মাহৰ ভিতৰত, সেই গোচৰটো দিব পাৰিব।

অধ্যায় - ৮

বিবিধ

নিৰ্দ্দেশ দিয়াৰ ক্ষমতা।

৪১। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে কোনো ৰাজ্য চৰকাৰক এই অধিনিয়মত থকা উপবন্ধবিলাক ৰাজ্যখনত কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ সম্পৰ্কে নিৰ্দ্দেশ দিব পাৰে।

ৰেহাই দিয়াৰ ক্ষমতা।

৪২। ৰাজ্য চৰকাৰে লিখিত আদেশেৰে আৰোপ কৰিবলৈ উচিত যেন দেখা এনে চৰ্ত্ত আৰু নিৰ্বন্ধন সমূহ সাপেক্ষে কোনো নিয়োজকৰ বা নিয়োজকৰ শ্ৰেণীক, এই অধিনিয়মৰ সকলোবোৰ বা কোনো উপবন্ধৰ পৰা ৰেহাই দিব পাৰে ঃ

পৰন্তু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী অনুমোদন ব্যতিৰেকে [১][ধাৰা ১৯ৰ পৰা কোনো ৰেহাইত বাহিৰে] এনে কোনো ৰেহাই নিদিব।

নিয়মাবলী প্ৰণয়ন কৰাৰ সাধাৰণ ক্ষমতা।

৪৩। (১) ৰাজ্য চৰকাৰে পূৰ্ব প্ৰকাশনৰ চৰ্ত্ত সাপেক্ষে, এই অধিনিয়মৰ উদ্দেশ্য সমূহ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ নিয়মাবলী প্ৰণয়ন কৰিব পাৰে ঃ

পৰন্তু সাধাৰণ খণ্ড অধিনিয়ম, ১৮৯৭ৰ ২৩ ধাৰাৰ (৩) খণ্ডত বিনিৰ্দ্দিষ্ট কৰিবলগীয়া তাৰিখটো প্ৰস্তাবিত নিয়মাবলীৰ খচৰা খন প্ৰকাশ কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা ছয় সপ্তাহৰ কম নহব। ১৮৯৭ ৰ ১০

(২) বিশেষকৈ আৰু পূৰ্ববৰ্ত্তী ক্ষমতাৰ ব্যাপকতাৰ ওপৰত প্ৰতিকুল প্ৰভাব নেপেলোৱাকৈ এনে কোনো নিয়মে--

(ক) মুখ্য পৰিদৰ্শক আৰু পৰিদৰ্শকৰ সম্পৰ্কত অপেক্ষিত অৰ্হতাসমূহ ;

(খ) পৰিদৰ্শক বিলাকে প্ৰয়োগ কৰিব পৰা ক্ষমতা সমূহ আৰু যি অঞ্চলত আৰু যি ৰীতিৰে এনে ক্ষমতাবিলাক প্ৰয়োগ কৰিব পাৰিব সেই অঞ্চল আৰু ৰীতিসমূহ ;

(গ) প্ৰমাণকৰ্ত্তা শল্য চিকিৎসকে প্ৰয়োগ কৰিব পৰা চিকিৎসা সম্বন্ধীয় তদাৰক ;

(ঘ) পৰিদৰ্শক বা আন ব্যক্তিসকলৰ দ্বাৰা বাগিচাত খোৱাপানীৰ যোগান আৰু বিতৰণৰ পৰীক্ষা ;

(ঙ) মুখ্য পৰিদৰ্শক বা পৰিদৰ্শকৰ কোনো আদেশৰ পৰা আপীলবিলাক আৰু যি প্ৰপত্ৰত যি সময়ৰ ভিতৰত আৰু যি প্ৰাধিকাৰীলৈ এনে আপীল সমূহ কৰিব পাৰিব সেই প্ৰপত্ৰত, সেই সময় আৰু সেই প্ৰাধিকাৰী সকল ;

(চ) কোন সময়ৰ ভিতৰত এই অধিনিয়মৰ দ্বাৰা উপবন্ধ কৰিবলৈ আৰু ৰাখিবলৈ অপেক্ষিত গৃহ, বিশ্ৰাম, শিক্ষা বা আন সা-সুবিধা বিলাক সেই দৰে উপবন্ধিত কৰিব পাৰিব ;

(ছ) বাগিচাত ৰাখিবলগীয়া পায়খানা আৰু পেচাব খানাৰ প্ৰকাৰ বিলাক ;

(জ) বাগিচাত ব্যবস্থা কৰিবলগীয়া চিকিৎসা, বিশ্ৰাম আৰু শিক্ষা সম্বন্ধীয় সা-সুবিধা বিলাক ;

(ঝ) যি প্ৰপত্ৰ আৰু যি ৰীতিৰে কামৰ কালছোৱাৰ সূচনাসমূহ প্ৰদৰ্শন কৰা হব আৰু ৰাখিথোৱা হব, সেই প্ৰপত্ৰ আৰু তাৰ ৰীতি ;

১। ১৯৬০ চনৰ ৩৪ নং অধিনিয়মৰ ৮ ধাৰাৰ দ্বাৰা অন্তঃ স্থাপিত (২১-১১-১৯৬০ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

(ঞ) নিয়োজকে ৰাখিবলগীয়া পঞ্জী বিলাক আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ বিবেচনাত এই অধিনিয়মৰ উদ্দেশ্যে অপেক্ষিত হোবা কদাচিতেই হওক বা সাময়িকেই হওক প্ৰবিবৰণবিলাক ;

(ট) মজুৰি আৰু অতিৰিক্ত সময়ৰ উদ্দেশ্যে এটা সাধাৰণ কৰ্ম দিনৰ কাৰণে কামৰ সময় নিৰূপণৰ বাবে উপবন্ধ কৰিব পাৰে ;

(ঠ) বিহিত কৰিবলৈ অপেক্ষিত বা বিহিত কৰিব পৰা আন কোনো বিষয়।

(৩) এই অধিনিয়মৰ অধীনত প্ৰণীত সকলো নিয়ম, যদি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বাহিৰে আন চৰকাৰৰ দ্বাৰা কৰা হয়, তেন্তে সেইবিলাক কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পূৰ্ববৰ্তী অনুমোদন সাপেক্ষে হব।

The Plantations Labour Act, 1951
(69 of 1951)

বাগিচা শ্ৰম অধিনিয়ম, ১৯৫১

Glossary of Terms.

পৰিভাষা

Referance		English Term	Assamese Equivalent
Title		The Plantations Labour Act, 1951	বাগিচা শ্ৰম অধিনিয়ম, ১৯৫১ ।
Preamble, 35 M/Heading		Labour	শ্ৰমিক
Section	2(a)	Adolescent	কিশোৰ
"	2(b)	Adult	প্ৰাপ্ত বয়স্ক
"	2(e)	Employer	নিয়োজক
"	2(f)	Plantation	বাগিচা
"	2(h)	Qualified Medical Practioner	অৰ্হতা সম্পন্ন চিকিৎসা ব্যবসায়ী
"	2(i)	Wages	মজুৰি
"	2(k)	Worker	কৰ্মী
"	2(k)	Agency	অভিকৰ্তৃতা
Heading chapter - II		Inspecting staff	পৰিদৰ্শক কৰ্মচাৰী বৃন্দ
"	5 Marginal heading	Functions	কৃত্য সমূহ
"	5(c)	Require	অপেক্ষিত কৰা
"	7 Marginal heading	Certifying Surgeons	প্ৰমাণকৰ্ত্তা শল্য চিকিৎসক
"	9(1)	Accessible	সুগম্য
"	"	Type	প্ৰকাৰ
"	10(1)	To Maintain	চলাইৰখা
"	16(e)	Housing Accommodation	আবাস গৃহ
"	20(2)	Closed holiday	বন্ধ অৱকাশৰ দিন
"	23	Notice	সূচনা
"	27	Certificate of fitness	যোগ্যতাৰ প্ৰমাণ পত্ৰ
"	31(1)(a)	Time rate basis	সময়ৰ হাৰৰ ভিত্তিত
"	31(1)(b)	Piece rate basis	কামৰ হাৰৰ ভিত্তিত
"	32(1)(a)(b)	Sickness or maternity allowance	ৰুগ্নতা বা প্ৰসূতি ভাত্তা
"	37(Prov)	Cognizance	সংজ্ঞান
"	39	Inferior	নিম্নতৰ
"	43(2)	Generality	ব্যাপকতা
"	43(2)(j)	Occasional	কদাচিত

বাগিচা শ্ৰম অধিনিয়ম, ১৯৫১

শুদ্ধিপত্ৰ

পৃষ্ঠা	ধাৰা	আছে	হব লাগে
৩	২ [(ট) দ্বিতীয় শাৰী	কেনো	কোনো
৮	৭(২) (খ) চতুৰ্থ শাৰী	প্ৰয়োগ কৰাৰ সম্বন্ধে- - - -	কৰাৰ সম্বন্ধে - - -
৯	১১(১) টোকা আৰু ১১(২) (ক)	কেনটন	কেন্টিন
১৪	১৭ তৃতীয় শাৰী	কৰ্মীসকললৈ	কৰ্মীসকলক
১৫	১৯ [(২) পঞ্চম শাৰী	হকুদাৰ	হকদাৰ
১৭	২৭(১) পঞ্চম শাৰী	নবযুবকৰ	তৰুনব্যক্তিৰ
১৯	৩১(১) (খ) দ্বিতীয় শাৰী	সময়ৰ হাৰ	সময়ৰ হাৰৰ
২১	৩৪ ষষ্ঠ শাৰী	কাৰবাসৰে	কাৰাবাসৰে
২৪	৪৩ (২) (খ) প্ৰথম শাৰী	পৰিদৰ্শক বিলাকে	পৰিদৰ্শকসকলে
২৫	৪৩(২) (ট) দ্বিতীয় শাৰী	নিৰূপণৰ বাবে উপবন্ধ কৰিব পাৰে	নিৰূপণৰ বাবে,
২৫	৪৩(২) (ঠ) দ্বিতীয় শাৰী	কোনো বিষয়	কোনো বিষয়ে উপবন্ধ কৰিব পাৰে।